

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

Dr. Erkan Atalmış

Genel Bakış

- Çoktan Seçmeli Soru Yapısı
- Soru Yazma İlkeleri
- Etkinler 1, 2, 3

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU ANATOMİSİ

Kök	Hangi şehir Avrupa'da bir başkentdir?
Seçenekler	A. Berlin* (Doğru cevap) B. Chicago (Çeldirici) C. Mexico City (Çeldirici) D. New Delphi (Çeldirici) E. Sydney (Çeldirici)

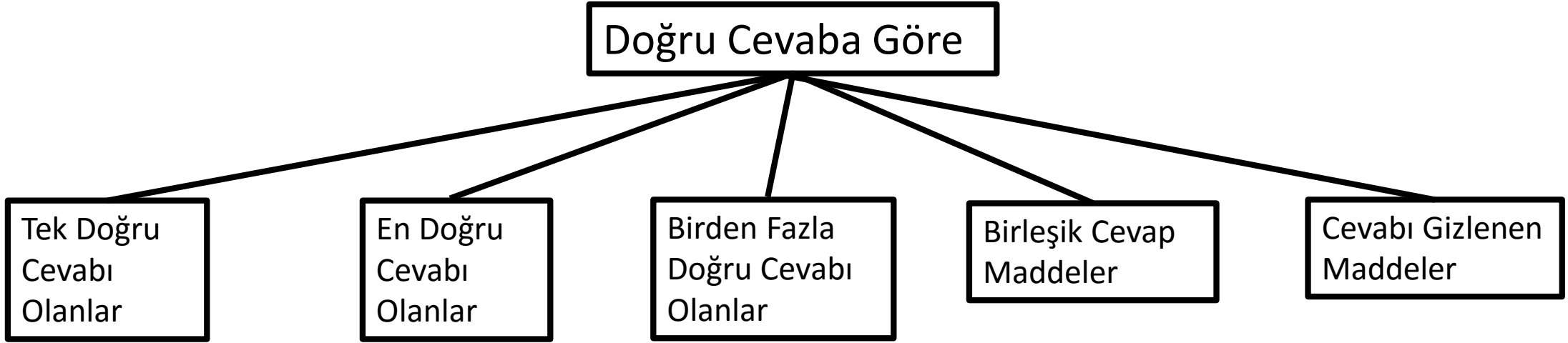
Atalmis, E. H. (2016). Do the Guideline Violations Influence Test Difficulty of High-Stake Test?: An Investigation on University Entrance Examination in Turkey. *Journal of Education and Training Studies*, 4(10), 1-7.

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU ANATOMİSİ

Kök	Hangi şehir Avrupa'da bir başkenttir?
Seçenekler	A. Berlin* (Doğru cevap) B. Chicago (Çeldirici) C. Mexico City (Çeldirici) D. New Delphi (Çeldirici) E. Sydney (Çeldirici)

Atalmis, E. H. (2016). Do the Guideline Violations Influence Test Difficulty of High-Stake Test?: An Investigation on University Entrance Examination in Turkey. *Journal of Education and Training Studies*, 4(10), 1-7.

Çoktan Seçmeli Soru Türleri

Tek Doğru Cevabı Olanlar

$$\frac{3^2 + (-2)^3}{(-5)^2 - 3^2}$$

işleminin sonucu kaçtır?

A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{1}{8}$ C) $\frac{1}{16}$ D) $\frac{1}{32}$ E) $\frac{1}{64}$

En Doğru Cevabı Olanlar

Belirli sayıdaki çuvalların her birinde 15'er kilogram pirinç vardır. Bu pirincin tamamı, her bir poşette 6 ya da 10 kilogram pirinç olacak biçimde toplam 40 tane poşete dolduruluyor.

Buna göre, çuvalların sayısı en fazla kaçtır?

- A) 20 B) 21 C) 24 D) 25 E) 26

Birleşik Cevap Gerektiren

x bir negatif gerçel sayı olmak üzere,

I. $-x^4$

II. $(-x)^{-1}$

III. $(-x)^3$

ifadelerinden hangileri negatiftir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

Birleşik Cevap Gerektiren – En Doğru Cevabı Olanlar

A, B, C, D ve E çubuklarının uzunlukları sırasıyla a , b , c , d ve e birimdir. Bu uzunluklar arasında

$$a > 2b > c > 2d > e$$

biçiminde bir ilişki vardır.

Buna göre,

I. A çubuğu en uzundur.

II. E çubuğu en kısadır.

III. B çubuğu, D çubuğundan daha uzundur.

ifadelerinden hangileri **kesinlikle** doğrudur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

Birden Fazla Doğru Cevabı Olanlar

Hangileri asal sayıdır?

- A. 2
- B. 3
- C. 4
- D. 5
- E. 6

Cevabı Gizlenen Maddeler

$\sqrt{7}$ hangi iki tamsayı arasındadır?

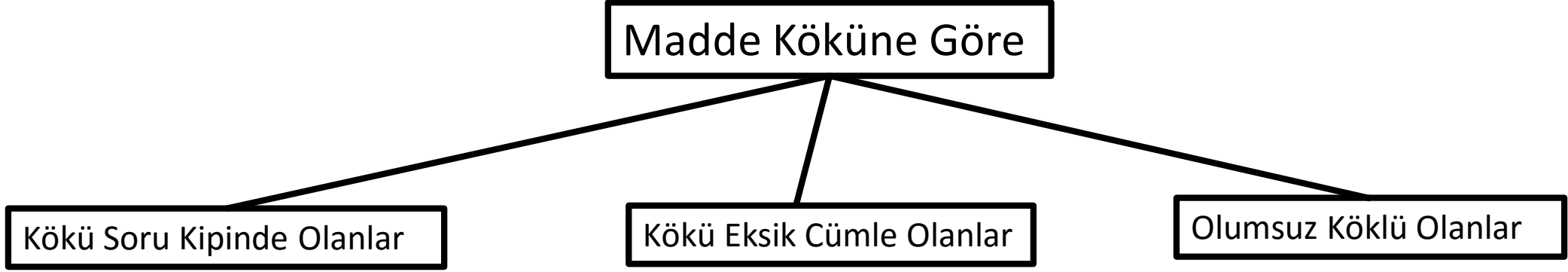
- A. 1-2
- B. 2-3
- C. 3-4
- D. 4-5

Madde Köküne Göre

Kökü Soru Kipinde Olanlar

Kökü Eksik Cümle Olanlar

Olumsuz Köklü Olanlar

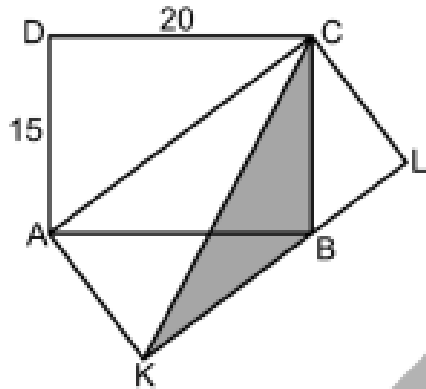

Kökü Soru Tipinde Olanlar

- I. denizde, yukarıdan gelen ışığa
- II. karışmasını sağlayarak
- III. saçtığı ışık, hayvanı akvaryumda
- IV. görünür kılıyor ancak
- V. mürekkep balığının bir türünün
- VI. ona bir görünmezlik perdesi oluşturuyor

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi **baştan üçüncü** olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ABCD ve KLCA
dikdörtgenler
 $B \in [KL]$
 $|AD| = 15$ birim
 $|CD| = 20$ birim

Buna göre, KBC üçgeninin alanı kaç birimkaredir?

- A) 72 B) 75 C) 80 D) 90 E) 96

Olumsuz Köklü Olanlar

Araştırmacılar tarafından yirmi yıl önce Japonya'da saptanan kırık kalp sendromu, özellikle son on yıldır Batı ülkelerinde de görülmeye başladı. Genellikle duygusal travma sonucunda görülen bu sendromda kalp kasının pompalama işlevi geçici olarak etkileniyor ve kalp kası zayıflıyor. Böyle bir durumda kişide kalp krizine benzer, göğüs ağrısı ve nefes darlığı gibi belirtiler ortaya çıkıyor. Yeni bir araştırmaya göre ise mutluluk da bu sendroma neden oluyor. Araştırmaya katılanların %96'sında sendrom üzüntü ve stresle, %4'ünde ise olumlu bir olayla tetiklenmiş. Mutlu veya üzücü bir olayın neden olduğu bu sendromun her iki şekli de kadınlar ve yaşlılarda daha yaygın görülüyor.

Bu parçadan hareketle kırık kalp sendromuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) Sendromun neden olduğu fiziksel rahatsızlık uzun sürede iyileşir.
- B) Farklı coğrafyalardaki kişileri etkilediği yakın zamanda saptandı.
- C) Duygu durumlarıyla tetiklenmekle birlikte fiziksel etkileri de vardır.
- D) Adının çağrıştırdığının tersine mutluluk sonucunda da ortaya çıkar.
- E) Görülme oranı, yaşa ve cinsiyete göre değişkenlik göstermektedir.

1. - 5. sorularda cümledeki veya parçadaki boşluğu anlam bakımından en uygun biçimde tamamlayan seçeneği bulunuz.

Kökü Eksik Cümle Olanlar

Yüzlerce yıllık zeytin ağaçlarının kökleri üzerinde yükselen beton kutularda oturduğumuz sürece asla huzur bulamayacağız. Ağaçların, yaşlı olduğu için kesildiğine kendimizi ikna etmeye çalışsak da adı konmamış bir huzursuzluk içimizi kemirmeye devam edecek. Ağaçları kestikten sonra onlardan kalan yeşilliği hatırlamak için yeni sitemize "Zeytinlik Sitesi", "Elmalık Sitesi" adını versek de rahat edemeyeceğiz. Kestiğimiz fidanların adını yaşatmak için apartmanımıza "Fidan Apartmanı" adını koymamız da kaçan huzurumuzu geri getirmeyecek. ---.

- A) İnsanlar, doğanın tahrip edilmesini ortaya koyan sanat eserleri üretmeyi sürdürecektir
- B) Doğanın yok edilmesine katkıda bulunmak, sonumuzun gelişini daha da hızlandıracaktır
- C) Hiçbir eylem, doğanın yok edilmesine katkıda bulunduğumuz gerçeğini değiştirmeyecektir
- D) Ne yaparsak yapalım, bu eylemler kötü bir örnek olmaktan öteye gitmeyecektir
- E) İnsanlar, bir gün yeşilin yok olduğunu görünce tehlikenin büyüklüğünü anlayacak

Maddelerin Grublanışına Göre

Ortak Köklü Maddeler

Ortak Seçenekli Maddeler

Ortak Köklü Maddeler

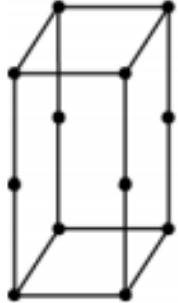
32. - 34. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

1 birim uzunluğundaki tel çubuklar ve bu tel çubukları birbirine bağlayan mıknatıs küreler kullanılarak çeşitli geometrik cisimler oluşturuluyor.

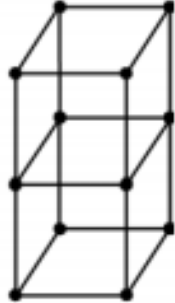
Bu cisimler en az sayıda tel çubuk kullanılarak oluşturulmaktadır.

Örnek:

Tabanının bir kenar uzunluğu 1 birim ve yüksekliği 2 birim olan bir kare prizma, en az sayıda tel çubuk kullanılarak sol tarafta verilen şekildeki gibi oluşturulmaktadır.

Doğru ✓

Yanlış X

32. Bir dikdörtgenler prizmasının tabanını oluşturmak için 6 tel çubuk, tamamını oluşturmak için ise 24 tel çubuk kullanılmıştır.

Bu dikdörtgenler prizmasını oluşturmak için kullanılan mıknatıs küre sayısı kaçtır?

- A) 18 B) 20 C) 22 D) 24 E) 26

33. Bir ayrıtının uzunluğu 2 birim olan bir küp oluşturulmak isteniyor.

Bu küpü oluşturmak için kullanılacak mıknatıs küre sayısı kaçtır?

- A) 15 B) 16 C) 18 D) 19 E) 20

Ortak Seçenekli Maddeler

a, b, c ile belirtilen soruları aşağıdaki seçeneklere göre cevaplayınız.

A. Gaziantep

B. Kahramanmaraş

C. Manisa

a. Hangisi Ege Bölgesin'de bir şehirdir?

b. Hangisi Akdeniz Bölgesin'de bir şehirdir?

c. Hangisi Güneydoğu Anadolu Bölgesin'de bir şehirdir?

Etkinlik -1

- Liselere Giriş Sınavındaki çoktan seçmeli soru yapısının incelenmesi

Soru Yazma İlkeleri

- Rodriguez (1997) soru yazmanın yaratıcı bir sanat olduğunu savunmaktadır.
- Yabancı literatür incelendiğinde, farklı formatlarda soru yazmada kullanılacak ilkelerin listelendiği çalışmalar bulunmaktadır (Frey, Petersen, Edwards, Pedrotti ve Peyton, 2005; **Haladyna, Downing ve Rodriguez, 2002**; Moreno, Martínez ve Muñiz, 2006; Moreno, Martínez ve Muñiz, 2015).
- Bu konudaki en kapsamlı çalışmalardan biri Haladyna ve Rodriguez (2013) tarafından yapılmıştır. Haladyna ve Rodriguez soru yazmaya ilişkin içerik, düzen, biçim, madde kökünü ve seçenekleri yazma alt başlıklarında topladıkları 22 ilke sıralamıştır. Bu ilkeler ve açıklamalar aşağıda verilmiştir (Haladyna ve Rodriguez, 2013, s. 91).

https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1207/S15324818AME1503_5?casa_token=fla4tky4lf4AAAAA:6SwZokKws4Q65TPQHDyYMV2N9_LL2_klDTw-YD1qH4mNKydlxk5GVHqy14EdsnVy69oW-SSnl63Dd1c

- **İçerik ile ilgili**

1. Herbir madde bir tek kazanım ve bilişsel alan üzerine odaklanmalıdır.
2. Üst-düzey düşünmeyi ortaya çıkacak materyaller kullanılmalıdır.
3. Madde içerikleri birbirinden bağımsız olmalıdır.
4. Aşırı spesifik ve aşırı genel bilgilerden kaçınılmalıdır.
5. Yetersiz ifadelerden kaçınılmalıdır.
6. Aldatmaya/şaşırtmaya yönelten maddelerden kaçınılmalıdır.

- **Düzen ile ilgili**

7. Herbir madde yatay yerine dikey olarak düzenlenmelidir.

- **Biçim ile ilgili**

8. Maddeler dil ve anlatım bakımından düzenlenmelidir.

9. Maddelerin dil yapısı testin uygulandığı gruba uygun olmalıdır.

10. Herbir maddede okuma yükü azaltılmalıdır. Gösteriştten kaçınılmalıdır.

- **Madde kökü yazımı ile ilgili**

11. Maddenin ana düşüncesi seçeneklerde değil, soru kökünde verilmelidir.

12. Madde kökünde olumsuz ifadelerden kaçınılmalı, mümkün olduğunca olumlu ifadeler kullanılmalıdır.

• Madde seçenekleri yazımı ile ilgili

13. Sadece mantıklı ve ayırt edici seçenekler kullanılmalıdır. Üç seçenek genellikle yeterli olmaktadır.

14. Sorunun sadece bir doğru cevabının olduğundan emin olunmalıdır.

15. Doğru cevabın seçeneklere dağılımı dengeli olmalıdır.

16. Seçenekler alfabetik ve sayısal sıraya göre verilmelidir.

17. Seçenekler örtüşmemeli; birbirinden bağımsız olmalıdır.

18. “Hiçbiri”, “Hepsi” ve “Bilmiyorum” gibi seçeneklerin kullanımından kaçınılmalıdır.

19. Seçeneklerde “değildir” gibi olumsuz ifadeler kaçınılmalı; olabildiğince olumlu ifadeler kullanılmalıdır.

20. Doğru cevabı bulmaya yönelik ipucu vermekten kaçınılmalıdır:

21. Tüm çeldiriciler mantıklı ve akla uygun olmalıdır. Testin uygulanacağı grubun yapabileceği tipik hatalar çeldirici olarak yazılmalıdır.

22. Mizah kullanımından kaçınılmalıdır.

Etkinlik -2

- Liselere Giriş Sınavındaki çoktan seçmeli sorularda «soru yazım ilkelerini» inceleme

Etkinlik -3

- Kazanım, taksonomi, soru yazım ilkelerini kullanarak test oluşturmaya başlama

Ödev

1. Bir tane OSYM yada MEB sınavı alınacak ve soru yapıları ve en az 3 soru yazım ilkesi kullanılarak analiz edilecek.
2. Yazılan test sorularından 3 tanesi sınıfta sunulacak.

Kazanım/taksonomi/Soru yapısı/Çeldiri yapıları